

Iacobi Menochij

& diminutione monetarum; limitatione 8. nu. 6. ver.
tertiò quarto; q[uod] questionem his proponit verbis.
Tertiò quarto, quid juris si sit simpliciter dictum. Do
in dotem, mutuo, vel depono centum ducatos, ad ra
tionem quatuor librarum pro ducato, quomodo fieret
restitutio: vel si dictū sit. Do tibi centum ducatos in
dotem ad rationem solidorum nonaginta quatuor, pro
singulo ducato, non expreso, quod beat fieri restitu
tio in ducatis: cùm de consuetudine liceat solvere mo
2 netā † pro auro, vt dixi supra latè in 2. limitatione bre
3 uib[us]. si fiat restitutio † in eadem pecunia in genere, pu
ta duc. debebunt dari tot ducati, qui secundum valo
rem eorum tempore solutionis faciunt tot libras, quot
erant in promulgatione, ita quod si erant centum ducati,
ad rōnum librum quatuor, debeant solvi tot ducati,
qui tempore solutionis valeant quatuor libras, & si du
4 catus † creuerit in valore, dabuntur minus, & si decre
uerit, dabuntur plures, figurando exemplum, prout su
pra dixi in 1. q[uod] huius limitationis per ea, quæ ibi dixi,
5 & in præcedēti. q[uod] vbi hoc deciditur: & si ducatos † cre
uissent propter deteriorationem monetæ, prout commu
niter fit, debent dari tot ducati, qui valeant quatuor
centum libras monetæ, eque bona in bonitate intrin
seca, & æquæ pretiosi metalli, & eiusdem ponderis,
scitur erant tempore contractus, vt voluit Martinus de
Laud. in d. tract. de moneta, pen. & antepen. col. (est in
6 col. vlt. nu. 29. & 30. qui testatur sic⁹ seruari Papia, &
Mediolani) & pulchrè D. Bart. Soc. in d. cons. 248. in
cip. pro fundamento, iunctis his, quæ latè dixi in 1.
declaratione, post Oldrad. cons. 31. & concorditer ibi
alleg. cum Imperiū censetur inter partes, vt sol
luto † fieri beat fieri debeat de moneta eiusdem bonitatis, cu
ius est ea, de qua in obligatione tempore quo data fuit,
seu tempore obligacionis. l. cum quid. ff. si cert. pet. &
ipsum ibi latius dixi, nisi aliter actū sit inter partes, vt di
cetur in seq. q[uod] & si talis debitor velit solvere in mone
ta, puta libras, vel solidos, prout in exemplo figurato,
tenebitur solvere centum de antiqua moneta curren
te tempore, obligationis, quod faciat quatuor libras,
aut de illis antiquis solidis, si reperiatur, vel de noua
moneta ad estimationē antiquæ, vt dixi in d. 1. & 3.
declaratione post Oldrad. in cons. præalleg. cum co
cor. ibi signandis declarando, vt ibi latius dixi, & vltra
Doct. prædictos in proposito dotis, hoc est de mente.
Aret. in cons. 11. incip. procedendum, & secundū præ
dicta intelligendum, quod consuluit Bald. in d. consil.
239. incipit. Punctus questionis. Haec tenus Brunus,
Idem quod Socius, & Brunus præcitat in locis af
firmant Purpurat. cons. 179. nu. 8. & in cons. 522. nu
me. 26. veri. & tota in terminis, qui respondit in casu
debitoris, qui promiserat solvere ducentum viginti quinque
mille numerandos à R. C. pro redēptione Ciuitatis:
Cum n. duo sic diuisa, & separata sint: annus reditus
quindicim milliū aureorum: & capitale ipsum aureo
rū ducentum vigintiquinque milliū D. Duci præstan
dum pro prædicta recuperatione, sequitur dicendum
præjudicium in uno factum, præfertum in minori non
dicendum factum in altero maiori. Sic sane dicimus, &
habens duplex ius, renunciando unū non dicendum
renunciatione alteri. l. quoties dupli iure. ff. de reg. iuris,
vbi Decius, & Cagnolus, & multis comprobant. Cra
uetta in cons. 242. nu. 6.

S V M M A R I V M .

- 1 Primogenitum confitit, etiam in re certa.
- 2 Prælegatum heredi deducendum, ex tota hereditate, &
fieri proprium prælegatarij. nu. 3.
- 3 Prælegatum etiam quod non venire in collationem conser
ri non debere prælegatum.
- 4 Prælegatarium rei particularis non teneri contribuere ari
alieno, neque coadequationi.
- 5 Primogenitura bona non conferri.
- 6 Individua non conferri.
- 7 Collationem bonorum, non habere locum in individuis.
- 8 Collationem Castrorum, & bonorum primogeniturae, & præ
legatio non fieri in pretio, necne.
- 9 Premium præstans, rem præstare videtur.
- 10 Legatum sibi ementem ignoranter, non habere legatum;

Legatum

Confilium MCLXVI.

124

- 11 Legatum, in dubio, aliquid commodi afferre debere, nec
esse inutile.
- 12 Collationem inter fratres non habere locum, contra volun
tatem defuncti, vel ex coniecturis colligendam. nu. 13.
- 13 Observantiam rebus dubijs afferre interpretationem.
- 14 Testatoris in eodem testamento repugnantiam circa di
spositionem arguere penitentiam. nu. 16.
- 15 Repugnantiam in testamento arguere voluntatem mu
tatan.
- 16 Mutationem ex intervallo facilius præsumi, quam incon
tinenti.
- 17 Testamento secundo dici primum revocatum.
- 18 Remaneat in testamento significare successivam voca
tionem.
- 19 Collationem, in dubio, fieri, saltem in pretio & estimatio
ne & secundum dispositionem iuris communis. nu. 21.

F A C T I S P E C I E S .

Perillustris D. Oldradus Lampugnanus Medio
planensis Comes Ripalte anno 1507. condi
dit testamento, in quo heredem instituit Ferdi
nandum filium, cui decedenti sine filijs, & descen
dientibus masculis legitimis substituit fratres suos,
eorumq[ue] filios, & descendentes masculos equaliter
in stirpes, & non per capita; cum prohibitione alien
nationis, &c.

Anno vero 1527. idem testator condidit codi
cillum, in quo ultrà prædictam alienationis prohi
bitionem in dicto testamento factam, prohibuit
etiam quacumque divisionem Castrum Sancti Geor
gi; quia voluit illud in unum solum remanere de
bere, scilicet in maiorem natu ex illis, inter quos fie
ri debuisset diuisio bonorum suorum.

Mortuo dicto Ferdinando herede sine filijs ma
sculis, ad fideicommissum admisi fuerunt nepotes
ipsius Testatoris ex fratribus prædefunctis; quorum
maior natu protempore successit in Castro, divisi
deinde inter se in alijs bonis ab ipso testatore re
lictis.

Nunc in dubium revocatur, an primogenitus,
qui nunc Castrum possidet, habere illud beat pre
cipuum, & ante partem; an vero inter ipsos, à Testa
tore ad successionem fideicommissi vocatos co
equatio fieri debeat, etiam respectu valoris ipsius Ca
stris, ita quod in stirpes omnes sint aequales.

Initium à Domino.

C O N S I L I V M M C L X V I .

Xistimo iuri, ac æquitati consentaneum ef
fe, primogenitū nunc Castrum Sancti Geor
gi posse fore illud habere ita præcipū,
& ante partem, vt nulla fieri debeat co
equatio cum alijs ad successionem fideicommissi voca
tis, etiam respectu valoris ipsius Castris. Priusquam tñ
mea huius intentiæ argumenta proferam, duo obser
uanda esse censeo; quorum alterum est dispositionem
Castris factam à testatore in codicillo esse quoddam præ
legatum: cùm sit res particularis, quam voluit testator
remanere in primogenitū. Quod verbum remanere,
præsupponit prius Castrum fuisse relictum, sicq[ue]
legatum; sicut manifestum est. Nec alter titulus, quam
legati, ni fallor, considerari potest. Alterum est, primo

Quarto, & ultimū conclusionem hanc probat auto
ritas

- 1 genituram † ordinari, & cōstitui posse à testatore, nō
solum in omnibus bonis suis, sed etiam in re certa,
& particulari; sicuti scribit L. Louicus Molina in l. 1.
de Hispano. primogenijs. c. 8. nu. 13. vers. vt autē, &c.
Hoc præmisso constituo duas conclusiones.
- 2 Prima est, primogenitum nulla ratione teneri coh
eredibus cōferre Castrum hoc sibi à parte prælegatum.
Hæc conclusio sic probatur.
- 3 Secunda est, heredes, cui testator prælegatum † facit, illud le
gatum, ita habere, & consequi debet præcipū, vt ante
partem accipiat: sicuti respondit Scuola in l. Theop
omus. vers. Pollianus autem. ff. de dote prælegata; cu
ius verba hæc sunt. Pollianus autem à marito puellæ
iuratus, scriptis, voluisse patre eandem quantitatem in
dotem accipere etiam minorem filiam, quam maior
aceperit. Quæro, an eandem sumnam, dotis nomine
cohæredes, extra partē hereditatis, minoris filia præsta
re debeant. Respondit, eum, cuius notio est, & estimatu
rum, vt eadem quantitas, ex communi, præcipū mi
noris filia, docti nomine detur. Hæc Scuola, qui ma
nifestè affimat, prælegatum † deduci ex hereditate
communi; & esse debere præcipū ipsius prælegata
rij: atque ita non esse cum cohæredibus communica
ndum. Hoc itaque Castrum à testatore relictum pri
mogenito heredi instituto, vñ cum alijs ipsius testa
toris filijs, vel nepotibus, debuit, debetque deduci ex
tota hereditate, & ante partem assignare dicto pri
mogenito.

Secundū suffragatur constitutio Imp. Diocletia. &
Maximiani in l. à patre. C. de collatio. his verbis scri
pta. A patre verbis precarijs in codicillis relictum, ex
tero iure capiens filia ad collationem dotis virgeri non
potest. Haec tenus ij Imperatores, qui manifestè consti
tuerunt, prælegatum dotis factum à patre filię ita pro
prium, & præcipuum esse ipsius filię, vt ad coequatio
nem faciendam cum alijs hereditibus, conferri minime
debeat. Castrum ita hoc in codicillis à testatore reli
ctum primogenito conferri non debet, vt hereditatis
portiones fiant inter ipsos heredes aequales.

Tertiò confert & alia Imp. Seueri, & Antonini cō
stitutio in l. 1. C. si certum peta. cuius verba sic legun
tur. Neque aequaliter, neque visitatam rem desideras, vt
æ alienum patris sui nō pro portionibus hereditarijs
exfoliaris tu, & frater cohæres suus, sed pro & estimatio
ne rerum prælegatarum: cùm sit explorati iuris, her
editaria onera ad scriptos heredes, pro portionibus her
editarijs, non pro modo emolumēti pertinere. Quod
nec tu ipse ignorare videris, cum creditoribus secund
um formam veteris iuris, pro portione tua caueris.
Hæc Imperatores illi, qui pro certo, & comperto ha
bent, prælegatum etiam quota † (quod fortius est) bo
norum adeo esse separatum ab hereditate, vt non te
neatur ipse prælegatarius contribuere aliquid pro solu
tione ari alieni hereditarij. Quam quidem constitu
tionem sic interpretari suit Castrum. in l. si quis seruū.
§. vlt. nu. 3. de leg. 2. & ibidem Petata Hispanus nu. 1.
Rodericus Suarez in l. quoniam in prioribus in am
pliatione. 7. nu. 12. & 13. C. de inoff. testa. & Ludou
cicus Molina in lib. 1. de Hispano. primogenijs. ca. 10.
nu. 8. qui num. 10. post Ioannem le Cirier, in tract. de
primogenitura. lib. 2. q. 5. Tiraq. in tract. de iure pri
mogenitorum. q. 3. nu. 27. & Boerii in q. 204. nu. 41.
cenluit idem multo magis dicendum esse, quod præ
legatum est de re particulari. Si ergo † prælegatarius
rei particularis non tenetur contribuere pro solutione
ari alieni hereditarij, sequitur dicendum, quod nec
tenetur conferre ipsum prælegatum pro coadequatio
ne faciendo cum cohæredibus respectu portionum ha
reditariarum.

Iacobi Menochij

ritas multorum, qui pro absoluto, & indubitate habet, primogenitum ferre non debere ceteris fratribus. & cohæredibus, quæ ad eum iure primogenitura peruenientur. Ita sancè Baldus in l. cunctos populos in secunda lectura. colum. 8. vers. venio ad secundum. C. de Summa Trinit. & fide Cathol. & in auth. ex testamento. col. vlt. nu. 14. vers. decimum octauum. C. de collat. qui eam usus est ratione; quia huiusmodi ius ea forma defetur, vt non diuidatur; nec enim recipit separationem, vnde conferri impossibile est. Sic & Rom. ibidem col. vlt. nu. 19. vers. item in quantum Florianus in l. quæ patet. col. 4. nu. 3. vers. item quid de his ff. famili. erit. Abbas in cons. 12. col. 3. vers. sed est dubium. lib. 1. Martinus Laudensis in tract. de primogenitura, col. 9. vers. quæro, ante ius primogenitura, Curtius senior in cons. 69. incipit. Dominus Ioannes col. 12. vers. quarto modo diuiduntur; Gulielmus Benedictus in cap. Raynati. in verbo in eodem testamento relinques, il primo nu. 144. de testa. & Tiraquellus de iure primogenitorum. q. 5. 1. nu. 1. & nu. 2. qui dixit, traditionem hanc carere dubitatione.

Secunda est conclusio, primogenitum, t̄ qui Castrū sibi prælegatum conferre non tenetur fratribus, & cohæredibus suis; non etiam teneri conferre ipsius Castrī æstimationem, & pretium. Hæc conclusio multis his rationibus, & argumentis probatur.

Primo, vel ea me monet ratio, & argumentū, quod primogeniti est Castrum prælegatum, nec fratrib. vt supra demonstrauimus conferre debet. Atqui, si ipsius Castrī æstimationem, & pretium conferre deberet primogenitus, Castrum ipsum non haberet. Ergo cogendus non est hic primogenitus conferre Castrī æstimationem, & pretium. Illa minor argumenti proposizio vel ex eo probatur; quod is, qui rei pretium t̄ soluit, & præstat, rem ipsam soluere, & præstare dicitur; sicuti respondit Paulus in l. Labeo, & Sabinus. versi. item si dominus rem, quæ furto sibi aberat, ignorans emerit: res è dicitur res abesse: etiam si postea id ita esse scierit; quia videtur res ei abesse, cui pretium abest. Haec nus Paulus, qui postremis illis verbis, reddens sui responsi rationem, manifestè censuit, cum, qui loco rei præstat pretium, dici respectu utilitatis, & commodi, præstat ipsam rem. Hinc Vlpianus in l. plane. §. si rē. de leg. 2. & Justinianus in §. si res in s. de legatis, cen suerunt, legatarium, t̄ qui ignoranter emit rem sibi legatam, non videri consecutum legatum, ex quo eius loco pretium numeravit.

Secundò in specie magis dicimus, nec quidem Castrī valorem, seu æstimationem conferendum esse ab hoc primogenito, quandoquidem legatum t̄ ita in du bio intelligi, & interpretari debet, ne sit inutile, & ne contrarium eius operetur, cujus causa facta fuit. l. legata inutiliter. de leg. 1. & l. legata. ff. de admin. legatis; & scribunt illis in locis Doctores, & Socinus senior in cons. 38. col. 2. lib. 1. Decius in cons. 364. nu. 2. & Socinus iunior in cons. 128. nu. 21. lib. 1. Atqui, si hic primogenitus prælegatus teneretur cohæredibus conferre æstimationem, & pretium dicti Castrī prælegati, inutile esset prælegatum, & contrarium operare eum, cuius causa fuit à testatore reliquum. Ergo hic primogenitus prælegatus conferre non tenetur æstimationem, & pretium dicti Castrī. Illa minor propo siatio argumenti, vel ex eo vera demonstratur, quod Castrum magni est valoris, & æstimationis, si ipsum adificum, & illam lapidum congeriem consideramus est sanè valoris aureorū redditus vero tenuis admodum est, cū ex eo vir percipi possunt aurei Inutile itaque, immo damnosum esset prælegatum, si prælegatus teneretur conferre dictam æstimationem, & valorem. Contrarium quoque operaretur effe-

cum dictum prælegatum. Nati cum à testatore illud fuerit reliquum, vt ipse primogenitus prælegatus ex bonorum portione sibi reliqua, iuncto hoc Castro, honorificentius, & splendidius viueret, collato pretio, & estimatione, valde minores redditus haberet, quam alii cohæredes.

Tertiò, vel ex eo confirmantur prædicta, quod collatio bonorum, à lege introducta inter filios, & cohæredes, non alia de causa fuit sic introducta, vt ad æqualitatem reducantur. §. illud. in auth. de triente, & semisse, & l. vt liberis. C. de collatio, & ibi tradunt Bartolus, Alexander, Iason, & Decius, & reliqui omnes. Atqui, si hic primogenitus prælegatus tenetur cōferre estimationem, & pretium dicti Castrī, collatio, non æqualitatem, sed inæqualitatem non mediocrem induceret. Ergo collatio haec admitti non debet. Illa minor argumenti proposizio probatur ex dictis supra in præcedenti argumento; ac etiam confirmatur egregia traditione Decij in auth. ex testamento. nu. 9. vers. in contrarium vero. C. de collatio: cum dixit, filiam non teneri conferre dotem, quam aliqui teneretur, si ex ipsa collatione maior resultaret inæqualitas, quam si conferret.

Quartò huc facit, quod collatio t̄ bonorum inter filios cohæredes, non admittitur quavis de re, sive principali, sive eius pretio, & estimatione, quando appare potest, patrem noluisse locum esse ipsi collationi; sicuti probat constitutio Iustiniani, in §. Illud. in auth. de triente, & semisse ex quā sumpta est auth. ex testamento. C. de collatio. Quæ sancè constitutio eti⁹ requirit expressam patris voluntatem, ne fiat collatio: attamen sufficit, quod constet t̄ conjecturis, & præsumptionibus: cum & illa ostendant expressam hominis voluntatem; sicuti in specie legum Iustiniani requirentium expressam hominis voluntatem, scripsi post multos in Commentarijs de præsumptionibus, lib. 3. præsumpt. 134. nu. 35. & 36. Atqui nostro in casu fatus vrges conjectura colligitur ex dispositis à nostro testatore, eum noluisse dictum primogenitum prælegatarium debere conferre, vel Castrum prælegatum, vel eius æstimationem, & pretium. Ergo locus non est huic collationi. Illa minor proposizio argumenti, vel ex eo vera demonstratur, quod ipse Testator statuit, debuisse à Cæsaræ Maiestate, quæ tunc hunc Mediolanensem Ducatum obtinebat, impetrari confirmationem sive dispositionis, cui sentiebat repugnare huius Ciuitatis Statutū. cap. 305. rubr. Quod ascendentis non, &c. quo sanctū est, ascendentis non posse meliorem facere conditionem vnius ex descendantibus, quam alterius, arque ita seruare debere inter ipsos descendantes equalitatem. Itaque confirmationem hanc adhiberi voluit testator, vt inæqualitas à se inter filios inducta, prælegando Castrum primogenito obseruaretur.

Vltimum, admisso citra veri præiudicium, quod res sit dubia, dicendum est, dubitationem esse sublatam ex longa obseruantia, t̄ qua rebus dubijs interpretationem tribuit; sicuti in specie dispositionis testatoris affirmant post alios Boer. in q. 22. nu. 6. Alba in cōs. 6. nu. 20. & Ioseph Ludovicus in suis conclusionibus, in conclusione 38. in illatione. 63. Porrò hoc nostro in casu obseruatum fuit sine controversia à morte Testatoris haec tenus, quod primogenitus succederet hoc in Castro, nulla æstimatione collata alijs fratribus, & cohæredibus. Non obstant nunc aliqua, quæ prædictis evidenter repugnare.

Primo objicitur, quod testator in ipso testamento mandauerit, hæredes institutos, & substitutos, a qualiter succedere debere in stirpes, & non in capita. Quod sanè testamentum confirmavit ipse Testator in codicillo deinde à se cōfecto. Si ergo a qualiter debet succedere, æstimatione Castrī & alijs fratribus, & cohæredibus.

conferenda, posteaquam illi in ipso Castro succedere non possunt, ob prohibitam à testatore ipsius Castrī diuisionem.

Respondet, testatorem per codicillum recessisse ab ea æqualitate, quam in testamento mandauerat seruari, ex quo Castrum prælegavit primogenito. Hac inquam dispositione non confirmauit Testator ipsum testamentum, sed illud murauit: cum hoc in codicillo fecerit actum contrarium illi factō in testamento. Si quidem in testamento voluit fratres, & eorum filios esse æquales in successione: in codicillo vero voluit esse inæquales, relinquendo Castrū primogenito. Hæc sententia probatur à fortiori responso Pauli in l. si inæqualib. ff. de hæred. inst. vbi si testator instituit hæredes partibus inæqualib. deinde eodem in testamento dixit, t̄quæ hæredes sunt, dicitur testator mutasse voluntatem. Quo responso, & alijs nonnullis adductus Decius in cons. 317. nu. 4. vers. & non est nouum, consuluit, quod vbi resultat contraria t̄ in eodem testamento, in quo primū aliquid fuit à testatore dispositum, & deinde post aliter dispositum, censetur Testator recessisse à forma, dispositione, atque ita mutasse voluntatem. Et propterē respondit Decius, quod cū Testator prius dispositisset, legata à se reliqua velle solui, & præstari ex bonis communib: deinde paulo post disposituerit, prædicta legata esse soluenda ex proprijs suis ipsius Testatoris bonis, dicitur Testator t̄ recessisse à priori voluntate, & dispositione. Itaque à fortiori sic dicendum est nostro in casu, in quo codicillum contrarium testamento cōfecit, per multum temporis interuum, nempe viginti post annos, quo casu voluntatis t̄ mutatio facilius præsumitur, quam in actu factō incontinenti. l. nam ad ea. ff. de condit. & demost. & tradit Alciatus in tract. de præsumptionib. reg. 2. p. sumpt. 28. nu. 1. Comprobantur prædicta ex eo, quod si Testator confecit duo testamenta contraria, per se cōfundum t̄ testamentum dicitur mutasse voluntatem, atque ita recessisse à primo. Ita sane scribunt Bart. in l. si iure. nu. 5. ff. de leg. 3. Nata in cons. 476. num. 17. lib. 2. & alijs retulii in cons. 176. num. 3. vers. est enim præsumptio. lib. 2. Et verè nostro in casu cessat omnis hac de re dubitatio: cum Testator ipse ex prese dixerit in ipso codicillo. Quod testamētum in suo robore permaneat, saluo, & præterquam infra scriptorum, vbi, & casu quo contradicant, seu repugnant dicto testamēto, seu ultimæ eius voluntati, &c. Sicuti verè repugnat disposita in codicillo, dum reliqui Castrū primogenito, inducendo inter dictos filios inæqualitatem: cum tamen in ipso testamento voluerit eos esse æquales.

Secundò objicitur, quod esti testator in codicillis prohibuit diuisionem Castrī, non tamen dicitur prægasse ipsum Castrū primogenito: quia alioquin diuisionis terminus stare non posset.

Respondeatur, imò testatorem in codicillis prælegasse prædictum Castrū primogenito: cum vnu fuerit his verbis. Quia volo, & mando, Castrum ipsum in vnum solum remanere debere ex descendantibus, & hæredibus meis, tām mediatis, quam immediatis, de quibus in eo testamēto, scilicet in maiorem natu, &c. Illud verbum, remaneat t̄ significat vocationem successiū, vt scribunt Comen. in l. cū ita. §. in fidei commissio nu. 4. vers. de leg. 2. quem secuti sunt multi, quos concessi in cōs. 85. nu. 54. vers. quod clariss. li. 1.

Tertio objicitur, quod si dicemus Testatorē prælegasse Castrū primogenito, superflua redideretur illa pena ab ipso testatore apposita in eisdem codicillis contra diuidentē ipsum Castrū: cum nemo tām factus esse credatur, qui quod proprio iure præcipuum retinere potest, cum alijs communicare velit.

Respondeatur paucis, quod imò frustra testator non

adiecit dictam pœnam: Quandoquidem euenerit potuisset, quod primogenitus allectus maiori utilitate sibi à cohæredibus oblata, vt si loco partis Castrī agros vberes, ex quibus maiores perceperint, datus, diuisionem ipsius Castrī fecisset; Itaque, testator volēs prouidere, ne Castrum ita in frusta, & domunculas diuideretur, vt pristinum decorum, & magnificentia amitteret, pœnam indixit etiam contra ipsum primogenitum Castrum diuidentem.

Quartò objicitur egregia traditio, & doctrina Isernia in cap. Imperiale. §. præterea Ducatus, num. 39. de prohib. feudi alienat. per Frider. quam diligentius explicat, & probat eodem in loco Afflictus, nu. 27. cū multis sequentib. Scribunt sane Isernia, & Afflictus, 20 quod si pater t̄ qui sua pecunia emit feudum Franci, hoc est liberum, quod annexum habet onus, vt in eo succedit primogenitus; decepit pater intestatus, vel condito testamento, in quo nihil dixit, quod ipse primogenitus non teneatur conferre secundogenito æstimationem, sicq; pretium ipsius feudi, tenetur ipse primogenitus conferre ipsam æstimationem; ergo idem dicendum videatur nostro in casu.

Respondet primo, nostro in casu Testatorem satis dixisse, quod hic primogenitus nō teneatur conferre æstimationem dicti Castrī prælegati, vt supra demonstrauimus.

Respondeur secundò Iserniam, & Afflictum loquio eo in casu, in quo ipsa primogenitura non fuerat à patre ipso reliqua, & ordinata: sed iam erat annexa ipsi feudo; quod si ipse pater emit feudum, & illud simpliciter reliquit primogenito: non tamē sua spontanea voluntate reliquit, sed coactus quodammodo à natura ipsius feudi affecti onere primogeniture, & ob id cū nullā fecerit mentionem collationis estimationis, cam reliquit in dispositione iuris, quæ est, vt debeat cōferriri, t̄ vt annotauit Afflictus dicto in loco nu. 31. vers. tertio quod, &c. Hæc quæ pro veritate & iustitia scripsi; adē vera & iuri ac æquitati consentanea esse existimo, vt si mihi de his iudicandi munus esset demandatum, ita constantissime iudicarē; nec dubito quin sic iudicaturus sit sapientissimus integrissimusque huius cause & controversia iudex.

S V M M A R I V M.

1 Vsumfructum constitui testamento, vbi testator mandat aliquem non molestari in usufructu, neq; proprietate.

2 Proprietate censeri reliquum, cum testator mandat in ea institutum non molestari.

3 Vsumfructum reliquum alicui, sub verbi, illis, quod in usufructu quis non molestetur, intelligi, durante vita.

4 Legatum post mortem, dici incertum.

5 Legatum incertum, non transmitti.

6 Legatum in diem, non transmitti legatario decedente ante hæredem granatum.

7 Transmissio legati non esse locum contra voluntatem testantis.

Initium à Domino.

C O N S I L I V M M C L X V I I .

Non leuis apud me est dubitatio, legatum à testatore factum Excell. I. C. D. Manenti Costa non esse transmissum ad eius hæredes. Huius meæ dubitationis rationes, & causæ satis manifeste intelligemus, propositis & paucis explicatis quinque his conclusionibus.

Prima quarum est, testatorem reliquisse matrē suā